

θύμα ήταν ο αναρχικός σιδηροδρομικός, Τζιουζέπε Πινέλι, που κατηγορήθηκε και μετά δολοφονήθηκε από την αστυνομία. Ο θάνατός του – και η διένεξη και οι δίκες που ακολούθησαν – αποκάλυψαν τη στρατηγική της έντασης: ο Πινέλι ήταν αθώος, η Πιάτσα Φοντάνα ήταν ένα μακελειό που έγινε από το κράτος]

Γεννήθηκε στο Μιλάνο στις 21 Οκτωβρίου 1928 από τον Αλφρέντο Πινέλι και τη Ρόζα Μαλακάρνε. Τα πρώτα χρόνια της ζωής του τα πέρασε στο πατρικό προάστιο της πόλης Πόρτα Τιτσινέζε. Αφού τελείωσε το δημοτικό σχολείο έπρεπε ν' αρχίσει να δουλεύει, αρχικά σα σερβιτόρος και μετά σαν αποθηκάριος. Συνέχισε να διαβάζει: αυτή ήταν μια αγαπημένη του συνήθεια.

Το 1944 όταν ήταν 16 ετών πήρε μέρος στην αντιφασιστική αντίσταση σαν αγγελιοφόρος της Ταξιαρχίας «Φράνκο», δουλεύοντας με μια ομάδα αναρχικών παρτιζάνων. Ήταν η πρώτη του επαφή με την ελευθεριακή σκέψη. Το 1954

έπιασε δουλειά στους σιδηρόδρομους.

Το 1955 παντρεύτηκε τη Λίτσια Ρονιόνι που τη γνώρισε ένα βράδυ σε μάθημα Εσπεράντο· σύντομα απέκτησαν δύο κόρες, τη Σίλβια και την Κλαούντια. Στις αρχές της δεκαετίας του '60 μια αναρχική νεολαιΐστικη ομάδα σχηματίστηκε στο Μιλάνο (η Gioventu Libertaria) με λίγο παραπάνω από είκοσι μέλη, ανάμεσα στους οποίους ο Αμεντέο Μπερτόλι, που το 1962 βρέθηκε στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων, σαν μέλος της ομάδας που απήγαγε τον Ισπανό υποπρόξενο στο Μιλάνο με σκοπό να πιέσει (και να πετύχει τελικά) τη μετατροπή της θανατικής ποινής ενός αναρχικού σε ποινή κάθειρξης στην Ισπανία του Φράνκο. Ο Πινέλι – σκέτο «Πίνο» για τους φίλους και συναδέλφους του – στα 35 του ήταν ο μεγαλύτερος σε ηλικία στην ομάδα, αλλά αυτό δεν ήταν πρόβλημα: η εξωστρεφής και πρόσχαρη προσωπικότητά του τον έκανε «καλή παρέα». Και όταν το 1965, μετά από 10 χρόνια χωρίς χώρο, άνοιξε ένα στην οδό Μουρίλο, ο

Πίνο ήταν ανάμεσα στους ιδρυτές του «Κύκλου Σάκκο και Βαντσέτι». Σ' αυτό το χώρο δημιουργήθηκε μια συσπείρωση αναρχικών απ' όλη την Ευρώπη το 1965.

Μετά την έξωση, αναρχικοί του Μιλάνο μετακόμισαν και

στις 1 Μαΐου του 1968 άνοιξε ο Αναρχικός Όμιλος «Πόντε ντελα Γκισόλφα» στην Πιατζάλε Λουγκάνο στις παρυφές του εργατικού προαστίου Λα Μποβίζα. Πήρε το όνομά του από την πρώτη γέφυρα, οι κολόνες της οποίας φαίνονται από το σταθμό Πόρτα Γκαριμπάλντι, όπου δούλευε ο Πινέλι.

Το 1968 το ρεύμα της αμφισβήτησης από το Παρίσι έφτασε και στο Μιλάνο. Ο Πινέλι ήταν ενεργός σε πολλά μέτωπα: σαν αναρχικός, ήταν ένας απ' αυτούς που κρατούσαν τον όμιλο ζωντανό, οργανώνοντας πολύβουες βραδινές διαλέξεις και επεξεργασία βιβλίων. Έχοντας το

πλεονέκτημα του ότι μπορούσε να ταξιδεύει ελεύθερα (σα σιδηροδρομικός), είχε άμεση επαφή με «έξω» συντρόφους, όπως ο Λουτσιάνο Φαρινέλι στην Ανκόνα, ο Αουρέλιο Τσέζα στην Πιστόγια και ο Ουμπέρτο Μαρζότσι στη Σαβόνα.

Ήταν επίσης σε συχνή επαφή με τον Αλφόνσο Φαΐγια στη Μαρίνα ντι Καράρα, όπου έκανε και διακοπές με την οικογένειά του. Σαν εργάτης ο Πινέλι ασχολούνταν επίσης με ζητήματα συνδικαλιστικά, βοηθώντας να αναβιώσει το USI, παράρτημα που άνοιξε στις εγκαταστάσεις του ομίλου. Και το συνδικάτο βάσης CUB των μεταφορών διάλεξε τον όμιλο σα βάση του, φεύγοντας μόνο μετά τη βομβιστική επίθεση της 12ης Δεκεμβρίου 1969: αυτή η κίνηση επισπεύφθηκε από την καταστολή των αναρχικών.

Οι αναρχικοί κύκλοι στο Μιλάνο ήταν σε αναβρασμό, ελευθεριακές ομάδες ξεπηδούσαν σε πολλά σχολεία και στα εργοστάσια υπήρχαν

αναρχικοί εργάτες και συχνό πρωινό μοίρασμα φυλαδίων.

Βιβλία, μπροσούρες, εκδίδονταν και κάποιες παλιές εφημερίδες αναβίωσαν. Οι αναρχικοί του Μιλάνο ένιωθαν την ανάγκη να ανοίξουν και δεύτερο όμιλο, αυτή τη φορά στη νότια πλευρά της πόλης. Ανάμεσα σ' αυτούς που αφοσιώθηκαν στην προετοιμασία και το άνοιγμα του Ομίλου της Βία Σκαλντασόλε (στο προάστιο Τιτσινέζε) ήταν ο Πινέλι. Στις 25 Απριλίου 1969 δύο βόμβες έσκασαν στον Κεντρικό Σταθμό και σε μια Έκθεση. Οι έρευνες στράφηκαν προς τους ελευθεριακούς κύκλους και ένας αριθμός αναρχικών συνελήφθησαν¹: αυτή ήταν η εκκίνηση μιας καμπάνιας ποινικοποίησης που πήρε περαιτέρω ώθηση τον Αύγουστο όταν κάποιες εκρήξεις σε τρένα χρεώθηκαν επίσης σε αναρχικούς. Υπήρχε επίσης μια φήμη ότι ο Πινέλι, αναρχικός εργάτης σιδηροδρόμων, μπορεί να εμπλέκεται. Ο Πινέλι και η ομάδα του «Μαύρη Σημαία» (Bandiera Nera) καταδίκασαν

αυτή τη μαύρη προπαγάνδα, ανασκουμπώθηκαν και δημιούργησαν – με το πρότυπο του Βρετανικού «Μαύρου Σταυρού» της εποχής και του Ρωσικού Μαύρου Σταυρού της δεκαετίας του '20 – τον Αναρχικό Μαύρο Σταυρό, αφοσιωμένο ειδικά στη συμπαγή αλληλεγγύη σε φυλακισμένους συντρόφους, αλλά και στην έκδοση ενός δελτίου αντι-πληροφόρησης.

Ο Πινέλι ήταν αναρχικός υψηλού προφίλ στο Μιλάνο και συχνά καλούνταν στο αρχηγείο της αστυνομίας με αφορμή αιτήσεις για άδειες, συναντήσεις κτλ. Το άτομο που ασχολούνταν μαζί του πιο συχνά ήταν ένας νέος επιθεωρητής της αστυνομίας, συζητήσιμος με τον τρόπο του, κομψός και φιλικός: ο Λουίτζι Καλαμπρέζι². Έτσι, όταν το απόγευμα στις 12 Δεκεμβρίου 1969, αμέσως μετά τη φρικιαστική έκρηξη βόμβας στην Πιάτσα Φοντάνα, ο Καλαμπρέζι έφτασε στον Όμιλο της Βία Σκαλντασόλε και ζήτησε από τον Πινέλι να έρθει στο τμήμα, ο Πινέλι συμφώνησε αμέσως, ανέβηκε στο μηχανάκι του και

σφαγής της Πιάτσα Φοντάνα, ειδικά με την «υπόθεση Βαλπρέντα», που με τα χρόνια γύρισε εναντίον αυτών που ήταν στην εξουσία. Άγαρμπες προσπάθειες να επιβληθεί σιωπή, με αποκορύφωμα την θέση περί «ενεργής θλίψης» που προέταξε ο δικαστής Γκεράρντο Ντ' Αμπρόζιο, απλά τόνισαν μια αλήθεια που δεν έχει βρει ακόμα την ολοκλήρωσή της στα επίσημα αρχεία. Δεκάδες βιβλία, ταινίες, θεατρικά έργα, τραγούδια αφιερώθηκαν στον Πινέλι και τη δολοφονία του και όχι μόνο στην Ιταλία. Αναφέρουμε εδώ μόνο δύο: τον «Τυχαίο Θάνατο ενός Αναρχικού» του νομπελίστα Ντάριο Φο και τον πίνακα «Η Κηδεία του Αναρχικού Πινέλι» του Ενρίκο Μπαί.

Sicilia Libertaria, Δεκέμβριος 2005

****Η μετάφραση έγινε από την αγγλική έκδοση του Paul Sharkey – Kate Sharpley Library.***